

Tisdagen den 11 mars

Kl. 16.00

§ 1 Justerades protokollet för den 28 februari.

§ 2 Antalet suppleanter i vissa utskott

Herr TALMANNEN:

Enligt till kammaren inkommet protokollsutdrag har valberedningen föreslagit att antalet suppleanter i skatte-, utrikes- och jordbruksutskotten skall utökas från 17 till 18.

Jag hemställer att antalet suppleanter i skatte-, utrikes- och jordbruksutskotten bestämmes till 18.

Denna hemställan bifölles.

§ 3 Meddelande om fyllnadsval

Herr TALMANNEN:

Jag får meddela att fyllnadsval till utskott kommer att företas vid morgondagens sammanträde.

§ 4 Om åtgärder för att trygga sysselsättningen i Hällekis

Herr industriministern JOHANSSON erhöll ordet för att besvara herr Hyltanders (fp) den 27 februari anmälda fråga, nr 100, och anförde:

Herr talman! Herr Hyltander har frågat mig om jag vill redovisa vidtagna och från statligt håll planerade åtgärder för att trygga sysselsättningen i Hällekis på ett för samhället tillfredsställande sätt.

Enligt den utredning om cementindustrins framtid som Cementa har gjort föreslås att cementtillverkningen i Hällekis läggs ner under 1978. Något beslut om nedläggning har således ännu inte fattats. Genom sina styrelserepresentanter i Cementa och Euroc bevakar staten denna fråga fortlöpande och har möjlighet att påverka utvecklingen.

Jag har förut här i kammaren omnämnt den arbetsgrupp som under landshövding Karl Frithiofsons ledning undersöker möjligheterna att skaffa ersättningssysselsättning till Hällekis vid en nedläggning av cementfabriken. Arbetsgruppen arbetar intensivt och har kontakter med flera intresserade företag och närmare förhandlingar med några av dem. För några månader sedan drog sig en norsk intressent ur diskussionerna,

Tisdagen den
11 mars 1975

*Antalet suppleanter
i vissa utskott*

*Meddelande om
fyllnadsval*

*Om åtgärder för att
trygga sysselsätt-
ningen i Hällekis*

*Om åtgärder för att
trygga sysselsätt-
ningen i Hällekis*

när man var mycket nära en uppgörelse. Detta berodde på sådant som ligger utanför vår påverkan.

För att underlätta för intresserade företag att etablera sig i Hällekis har ställts i utsikt att statligt stöd skall kunna utgå.

Arbetsgruppen fortsätter sitt arbete och allt kommer att göras för att lösa sysselsättningsfrågan i Hällekis innan en nedläggning av cementfabriken blir aktuell.

Herr HYL TANDER (fp):

Herr talman! Jag vill tacka industriministern för svaret på frågan.

Även om det i dessa dagar finns större problem, som t. ex. Eriksberg, att syssla med så är sysselsättningen ett stort problem för de berörda i samhället Hällekis. Där bor ca 1 000 personer av vilka så gott som samtliga på arbetsmarknaden aktiva är sysselsatta inom Cementa, som är den helt dominerande industrin på orten. Det vore en verklig tragedi om samhället inte skulle kunna fortleva som samhälle och underlag för verksamhet inte finnas där. Serviceanordningar från samhällets sida finns ju i den mån man kan kräva det för ett samhälle av den storleken, och läget är, som industriministern känner till, utomordentligt vackert. Jag tycker det skulle vara mycket tragiskt om man inte lyckades trygga sysselsättningen. Det finns ju bostäder och, som jag nämnde, service i tillfredsställande omfattning.

Bilden har ändrat sig något sedan frågan senast var uppe i kammaren – genom att Ankerlökken har dragit sig tillbaka från överläggningarna. Det är alldeles riktigt som industriministern säger i svaret att det tillbakadragandet ligger utanför påverkan från svenskt håll.

Beslutet om nedläggning är inte fattat, säger industriministern, och det är alldeles riktigt. Jag skulle här vilja komplettera frågan: Vad anser industriministern om en eventuellt fortsatt drift för cementindustrin? Gruppen som arbetar med långsiktig planering har ansett att driften borde läggas ned 1978. Men jag vill gärna ställa frågan ändå om man kunde tänka sig någon form av vidareförädling på cementbas; någon form av betongindustri som skulle kunna komplettera nuvarande industri. Det skulle vara en möjlighet utöver dem man f. ö. undersöker i arbetsgruppen.

Jag skulle också gärna vilja ställa en följdfråga med anledning av uppgiften att det finns statliga representanter i bolagets styrelse: Har man fått några erfarenheter av detta och har statens inflytande kunnat verka i riktning mot beslut som kan vara positiva för samhället Hällekis fortbestånd?

Herr industriministern JOHANSSON:

Herr talman! Jag skulle inte vilja uttala mig om möjligheterna att fortsätta cementtillverkningen i Hällekis – de undersöks av styrelsen – och de som representerar staten i denna styrelse är mycket sakkunniga. Det är dels förbundsordföranden i Fabriksarbetareförbundet Enar Ågren, dels vice VD i BPA Hardy Bengtsson. Industridepartementet har ganska ofta

samtal med dem. De studerar mycket ingående den strukturplan som är framlagd av Cementas utredningsgrupp. Eftersom dessa två personer bara har fungerat i styrelsen sedan augusti i fjol är det för tidigt att dra några slutsatser, men så mycket står väl alldeles klart att Cementas och Eurocs styrelser kommer att ta hänsyn till den uppfattning som representanterna har i den här frågan. Vårt huvudsyfte med arbetsgruppen är att klara sysselsättningen för dem som i dag har anställning i cementfabriken, och därmed Hällekis samhälle.

Herr HYL TANDER (fp):

Herr talman! Jag tycker mig kunna konstatera att den positiva inställning som fanns när vi talade om detta för drygt ett år sedan alljämt finns från industriministerns sida. Jag hoppas att det skall kunna lyckas att lösa problemen på ett sätt som tillfredsställer både de industriella intressena och befolkningen i Hällekis.

Det är dock så att år 1978 närmar sig, och jag tar industriministerns svar i dag som en ytterligare bekräftelse på det löfte jag fick förra gången, att industriministern är beredd att medverka till att snabbt och praktiskt lösa de här problemen. Jag förutsätter att vi får anledning att återkomma till detaljerna, eftersom det ligger oss på länsplanet mycket varmt om hjärtat att man verkligen skall lyckas finna en lösning.

Jag tackar än en gång för svaret.

Överläggningen var härmed slutad.

§ 5 Om taxeringen av olika kategorier skattskyldiga

Herr finansministern STRÄNG erhöll ordet för att besvara fru tredje vice talmannen *Nettelbrandts* (fp) den 7 februari anmälda interpellation, nr 31, och anförde:

Herr talman! Fru Nettelbrandt har frågat mig, om jag har observerat den olikabehandling vid taxeringen som föreligger mellan olika kategorier skattskyldiga och som drabbar löntagarna, och vilka åtgärder jag ämnar vidta för att åstadkomma den likhet inför lagen som varje medborgare har rätt till.

Frågan om att åstadkomma en rättvis och likformig beskattning är inget nytt problem. Lagstiftningen har förbättrats och skattekontrollen förstärkts kontinuerligt under de gångna åren för att komma till rätta med skatteundanhållandet. Interpellanten erinrar själv om de under senare år införda spärrens mot handeln med vinst- och förlustbolag och mot interna aktieöverlåtelser. Här kan vidare omnämnas begränsningarna i rätten att dra av underskott från partrederier, skattebrottslagen m. m.

Beträffande de av interpellanten ifrågasatta orättvisorna vid bedömning av avdragsrätten för fysisk person respektive bolag ligger prövningen hos taxeringsnämnder och skattedomstolar som har att ta hänsyn till

*Om taxeringen av
olika kategorier
skattskyldiga*

de i det speciella fallet föreliggande skälen för avdrag. De exempel interpellanten anför på ojämnheter i avdragsrätten är redan uppmärksammade inom företagsbeskattningen, och jag hoppas inom kort få förslag från beredningen som ger möjlighet att stävja sådana företeelser. Fru Nettelbrandt har som ledamot av utredningen möjlighet att själv medverka med uppslag till hur problemet bör lösas. Även i övrigt övervägs, såväl i de arbetande skatteutredningarna som kontinuerligt inom finansdepartementet och riksskatteverket, en stramare kontroll av den verksamhet som företag och rörelseidkare driver framför allt i bolagsform.

Jag hoppas att då pågående utredningsarbete slutförts kunna gå interpellanten till mötes med att föreslå skärpta bestämmelser i fråga om beskattningen för just de grupper interpellanten avser. Vi är på god väg mot en bättre skattekontroll. Jag vill här särskilt peka på den nyligen införda gemensamma taxeringen av fåmansbolag och deras delägare som visat sig vara mycket effektiv. Jag kan också erinra om de taxeringsrevisioner branschvis som riksskatteverket vidtagit mot läkare, grävmaskinister, konsultbyråer m. fl. och som givit påfallande gott resultat.

Slutligen erinrar jag om den kraftiga förstärkning av skatte- och kontrolladministrationen som föreslås i årets budgetproposition, och jag tror mig kunna utlova att denna utbyggnad skall fullföljas.

Fru tredje vice talmannen NETTELBRANDT (fp):

Herr talman! Först ber jag att få tacka herr finansministern för svaret på interpellationen. Sedan vill jag inledningsvis göra två konstateranden.

Det första konstaterandet är att det är bra att man under senare år har intensifierat arbetet för att komma till rätta med skatteflykten. Annars är det som vi vet inte finansministern och inte staten som får betala kalaset, utan det är alla de lojala skattebetalare som inte gör sig skyldiga till någon skatteflykt.

Det andra konstaterandet som jag vill göra är att det är viktigt att man här inte kastar smuts över någon särskild grupp, som vanligen sker t. ex. gentemot företagare. Inom alla grupper är det nog lika goda kålsupare, det är bara så att en del har större möjligheter och de utnyttjas litet olika.

Jag vill också lägga till att det är bra med den förstärkning av skatteadministrationen som föreslås i årets budgetproposition och som statsrådet nämner i interpellationssvaret. Jag vill till det även knyta en förhoppning om att de som kommer att utbildas också har det goda omdöme och den taktkänsla som krävs för ett sådant grannliga jobb. Det kanske inte alltid har varit så.

Jag har, herr talman, redan tackat för svaret på interpellationen, men jag måste samtidigt påpeka att svaret faktiskt gällde något annat än de frågor som var ställda. Det som interpellationen berör är olikabehandlingen av skilda grupper. Det gäller t. ex. reglerna. Detta har jag inte närmare gått in på, för det tar vi ju upp från fall till fall när de frågorna kommer. Men det gäller dessutom hur praxis har utvecklats sig vid till-

lämpningen av de regler som riksdagen har fattat beslut om. Det gäller vidare olikabehandlingen vid kontrollen.

Den här olikabehandlingen är inte alls, som sägs i statsrådets svar, föremål för någon behandling inom företagsskatteberedningen. Jag tror inte ens att vi får ta upp detta spörsmål i beredningen, för det ligger vid sidan om de direktiv som statsrådet själv har utfärdat för oss.

Finansministern kan ju inte vara ointresserad av att de bestämmelser som beslutas här i riksdagen tillämpas på ett sådant sätt att t. ex. yrkande om ett avdrag kategoriskt avslås för en grupp, medan det nästan lika kategoriskt bifalls om det ingår i en traditionellt uppställd bokföring, även om det som denna bokföring omfattar inte är ett dugg att likna vid något företag.

I detta sammanhang är det också viktigt att, som jag sade förut, inte rikta någon udd mot alla de seriösa företagare som har självklart välmotiverade kostnader som de bör få avdrag för. Många är också ofta med rätta plågade av alla de krav som i det oändliga riktas mot dem på uppgifter som de måste pressa fram om saker som de många gånger upplever vara helt självklara.

Men tillämpningen när det gäller löntagare är ibland sådan att man undrar om kommunalskattelagens regler egentligen gäller för dem undantagslöst. Tag just exemplet med arbetsrum som jag har nämnt om i interpellationen. Det finns faktiskt personer som är beroende av ett arbetsrum hemma. Lärare kan ibland vara ett bra exempel härpå. Deras yrkanden om avdrag avslås vanligen – de beviljas i ytterst blygsam omfattning. Samtidigt kan en person – det kan vara en löntagare eller någon annan – som på sin fritid sitter och skriver en bok "med vänster hand", få avdrag med tiotusentals kronor bara för att han låtsas ha ett företag, i vilket bokutgivningen ingår. Sådant är inte nyttigt för skattemoralen.

Det går att ta rader av andra exempel på kostnadssidan där det förhåller sig på samma sätt. Jag har kollationerat med aktivt folk inom skatteadministrationen, som vitsordar att den här olikabehandlingen verkligen finns – så det hela är inte konstruerat utifrån något udda exempel.

Olikabehandlingen gäller också på inkomstsidan. I en del fall – framför allt gäller det vanliga löntagare, men det gäller inte alla dem och det gäller även människor ur andra grupper – blir det en dubbelkollning av inkomsterna. Men flyter inkomsterna in i en bokföring godtas de i de flesta fall utan några som helst inkomstverifieringar; och när jag då säger "de flesta fall" talar jag om alla de fall när det inte blir någon mer genomgående granskning. Då kan det ändå vara fråga just om vad jag skulle vilja kalla icke-företag, som inte har någon rörelse över huvudet men har en bokföring som är uppställd efter alla konstens regler.

Att man för en del skattebetalare minutiöst kollationerar vartenda belopp vartenda år men för andra gör denna minutiösa granskning exempelvis endast i medeltal vart fjortonde år är inte acceptabelt om man vill ha en likabehandling.

Hur reglerna skall se ut är en sak som i varje fall för företagens del

Tisdagen den
11 mars 1975

*Om taxeringen av
olika kategorier
skattskyldiga*

behandlas just i företagsskatteberedningen, som statsrådet hänvisar till. Men vi har ingenting att göra med tillämpningen och inte heller med hur kontrollen utövas inom skatteadministrationen. Det är just på grund av den vittomfattande olikabehandlingen på de områdena som jag har framställt min interpellation. Och jag vore tacksam om statsrådet nu muntligen ville besvara mina frågor, som gällde dels om statsrådet har observerat den faktiska olikabehandlingen, dels om statsrådet vill aktivt göra någonting för att komma till rätta med den.

Herr finansministern STRÄNG:

Herr talman! Det var kanske litet svårt att få grepp om interpellantens senaste inlägg. Interpellanten var angelägen om att understryka att man skulle få göra avdrag där det fanns skäl att göra det. I de fall där det var obefogade avdrag skulle man förvägra de skattskyldiga att göra dem. Och jag tror inte att det finns någon som kan anmäla avvikande mening gentemot den mycket enkla och naturliga deklarationen.

Men jag skall till att börja med försöka klara ut ett begrepp för interpellanten. Företagsskatteberedningen, där interpellanten är en högt värderad ledamot, är inte bunden av några som helst restriktioner när det gäller att ta itu med det skatteundanhållande som förekommer inom de s. k. juridiska personernas sfär. I ett företag har man, såsom också interpellanterna underströk, sin redovisning via en bokföring med avdragsrätt för de kostnader som förekommer i rörelsen. Det är mycket svårt att attackera den huvudprincipen – om jag har kostnader för att driva en rörelse skall jag få göra avdrag för dessa kostnader. Och jag är alldeles övertygad om att interpellanten delar min uppfattning att det är riktigt. Men, säger interpellanten och det säger jag också, om det är kostnader som inte har med rörelsen att göra och avdrag ändå görs är det fel.

Men man kan nog inte lagstifta sig från en sådan här bristande skatteobjektlojalitet. Man kan inte skriva en lag som, för att använda interpellantens egna ord, förbjuder en person att skriva en bok "med vänster hand" och ge ut den på eget förlag – och sedan bli indignerad över de avdrag som vederbörande gör.

Jag tror att detta helt enkelt är en tillämpningsfråga. Eftersom vi har åtskilliga tusental taxeringsnämnder förekommer naturligtvis nyanser i tillämpningen också i detta avseende. Det är att ta på sig en alltför stor uppgift att försöka skriva lagar som eliminerar missbruken. Det är en kontroll- och tillämpningsfråga.

Jag kommer inom den närmaste tiden att lägga fram ett nytt förslag för riksdagen, baserat på den s. k. RS-utredningens tankegångar. Det är riksskatteverket och statskontoret som stått för denna utredning, vars förslag bygger på tanken att vi behöver en bättre skattekontroll. Det kommer enligt förslaget att bli ett avsevärt påslag av specialister, varigenom det blir en större andel tjänstemannagranskning i stället för den lekmanagranskning som man hittills fått förlita sig till. Förslaget kom-

mer inte att utesluta lekmannagranskningen, eftersom den lokala kännedomen är mycket värdefull i en taxeringsmyndighet. Men det är ändå så att assistenter med uppgift att på heltid sätta sig in i våra många gånger ganska krångliga skattelagar har bättre förutsättningar att på ett mera effektivt sätt ta hand om deklaraionsmaterialet. Det är framför allt fråga om en utbyggnad av de beredskapsnämnder som granskar den typ av deklaraioner som har med den reguljära bokföringen att göra.

Man kan egentligen inte göra något annat. Sedan får vi hoppas att vi så småningom på tillämpningsområdet skall kunna komma till rätta med missbruket. Förutsättningarna att komma till rätta med detta lagstiftningsvägen är starkt begränsade, även om det har gjorts mycket i detta avseende under senare år. Jag vet inte, herr talman, om jag får ta tiden i anspråk för att i allra största korthet redovisa vad kammaren ändå har presterat på detta område. Vi har under senare år genomfört en effektivisering av taxeringskontrollen med skärpta straff och utvidgning av kretsen av straffbara handlingar samt dessutom infört administrativa sanktioner för dem som har slöat till och inte avgivit ordentliga deklaraioner. De sanktioner som införs är skattetillägg och förseningsavgifter. Jag kan inom parentes nämna att jag från min bänk här i kammaren har besvarat interpellationer från ledamöter som ansett att skattemyndigheterna har gått för hårt fram när det gäller att använda dessa sanktioner mot skatteundanhållanden.

Jag vill fortsätta min hastiga repetition av vad som hänt på området, så att ingen skall förbli i den uppfattningen att vi bara sitter med armarna i kors. Det har vidare genomförts förbud mot avdrag för periodiska understöd till minderåriga barn i de fall där man, som tidigare var vanligt, försökte kringgå bestämmelserna via pensionsförsäkringar. Vi har genom en lagstiftning skärpt reglerna mot inkomstuppdelning mellan makar. I detta sammanhang kan man även nämna att rätten till avdrag för pensionsförsäkringar, som har tecknats i utländsk försäkringsanstalt, avskaffades genom lagstiftning 1969. En utredning som arbetar under ledning av riksskatteverkets generaldirektör kommer inom kort att för finansministern lägga fram ett förslag som innebär ytterligare begränsningar av möjligheterna till obefogade avdrag i samband med tecknade pensionsförsäkringar. Det skall finnas rim och reson i förhållandet mellan denna avdragsrätt och de utgående pensionerna. Man skall inte ha möjlighet att överförsäkra sig på ett mera ostentativt sätt.

Avsevärda skatteförmåner kunde tidigare uppnås genom utskiftning av skogsavverkningsrätter i samband med arvskitte. Det har vi numera satt stopp för. Tidigare fanns möjlighet att göra vissa skattevinster genom att bibehålla dödsbon oskiftade. Även detta har man nu stoppat genom lagstiftning under den senaste femårsperioden.

Så har vi den här eviga frågan om realisationsvinstbeskattningen. Tidigare var man helt fri från realisationsvinstbeskattning, men reglerna har skärpts. Det är numera realisationsvinstbeskattning både på fastigheter och på aktier, även om man har haft dem längre än – som enligt

*Om taxeringen av
olika kategorier
skattskyldiga*

den gamla regeln – fem resp. tio år. Vidare kan jag i det sammanhanget omtala att jag förväntar ett utredningsförslag om ytterligare skärpning av realisationsvinstskattebestämmelserna.

Interpellanten minns säkerligen rätt väl – jag tror att fru Nettelbrandt var medlem av företagsbeskattningskommittén när förslaget levererades – att vi har satt stopp för de s. k. vinstbolagstransaktionerna och de interna aktieöverlåtelserna. Jag vill också erinra om den möjlighet att stoppa den ganska uppseendeväckande chansen till skatteundanhållande genom en full frihet att bli medlem i partrederier som vi införde för ett par år sedan. När riksdagen behandlade just den frågan fick jag med mig på vägen från riksdagen och utskottet en anmaning att ta varsamt på de här sakerna, då det här som på många andra håll kan finnas även en annan syn på partrederierna som man inte har anledning att utan vidare se bort ifrån.

På förmögenhetsbeskattningens område var det tidigare ganska vanligt att man skiftade ut förmögenheten på minderåriga barn och på det sättet undgick förmögenhetsskatt. Det har vi också ändrat på genom ett initiativ från finansdepartementet.

1970 års skattereform i fråga om sambeskattnings av äkta makars B-inkomster är ett uttryck för samma strävanden.

Jag vet inte om interpellanten egentligen menar att de avdragsmöjligheter som nu finns och som är på något sätt korrekta när det gäller de juridiska personerna, dvs. rörelsedrivarna, skulle föras över även på de fysiska personerna. Kanske interpellanten inte i första hand riktar sig emot undanhållandet – jag har här redovisat hur man ingriper mot det när det gäller de juridiska personerna – utan i linje med något slags jämställdhetsfilosofi anser att det bör finnas några liknande möjligheter för de fysiska personerna; självfallet är det fråga om korrekta avdragsmöjligheter. Jag kan för dagen inte säga om det finns några praktiska möjligheter att utforma skattelagstiftningen för "fysikerna" så att man kan sätta ett likhetstecken mellan bolag, familjeföretag eller andra rörelsedrivande företag å ena sidan och enskilda fysiska personer å andra sidan. Jag sätter faktiskt i tvivelsmål om det finns möjligheter att i lagstiftningen åvägbringa en sådan likställdhet.

Jag ser således, herr talman, hela frågan på det sättet att undanhållandet får vi angripa genom lagstiftning, kombinerad med en mera skärpt kontroll. Jag tror att det sista har den alldeles avgörande och övervägande betydelsen. I den mån man kan åstadkomma lättnader för de fysiska personerna, ligger i det förslag som kommer från riksskatteverket och statskontoret och som jag nyss omnämnde en klar anvisning om att man i tillämpningen inte bör lägga ner alltför mycket av ambition på att fastna i smådetaljer i löntagardeklarationerna. Något liknande gav jag uttryck för i en proposition till riksdagen, där jag bl. a. tog upp frågorna om förseningsavgift och skattetillägg. Även där gjordes det vissa undantag när det var fråga om småbelopp och underlåtenhetssynder som man egentligen inte bör fästa sig vid. Det är möjligt att man kan gå ett steg

längre på den vägen, och i det nya utredningsförslaget finns det vissa anvisningar och rekommendationer åt det hållet.

Livet är emellertid sådant att jag tror att ingen kan resa sig upp och säga: "Nu har vi kommit dithän att den fullständiga likheten är för handen", helt enkelt därför att verkligheten ger så skilda utgångspunkter när man bedömer en juridisk person som ett bolag och en enskild person i hans egenskap av fysisk skattebetalare.

Fru tredje vice talmannen NETTELBRANDT (fp):

Herr talman! Herr statsrådet sade att det var litet svårt att få grepp om min inställning, därför att när det finns skäl att godkänna ett avdrag skall man göra det, och när det inte finns skäl skall man inte göra det. Den elementära ståndpunkten är vi fullständigt överens om. Det viktiga är emellertid att man i så många fall inte alls bryr sig om att efterlysa skälen. Man bara avvisar eller bara bifaller utan att ta reda på skälen.

Nu kan statsrådet säga att det är omöjligt att reda ut detta så klart. Jag vill inte tro att det är omöjligt, jag tror att man kan komma till en mera rättvis och lika behandling. Det är klart att man, som statsrådet säger, inte kan lagstifta fram en konsekvent tillämpning. Det blir ju ytterst fråga om hur man lever i verkligheten. Men visst kan man komma längre än vad man har gjort i dag. Och det är faktiskt inte fråga om nyanser i tillämpningsfrågorna. Låt mig jämföra två exempel från verkligheten. De är inte udda på något sätt, utan de är ganska signifikativa.

Om en lärare har skrivlag efter skrivlag, som han måste breda ut sig med i hemmet, och begär avdrag för det lilla rum där han sitter med detta arbete kväll efter kväll, får han inte avdrag – eller han kanske får avdrag med ett blygsamt belopp på 400–500 kronor för ett år, vilket är vanligt. En annan person, som vid sidan av sitt eget jobb skriver – i hög grad med vänster hand – en t. o. m. ganska enkel bok, får avdrag med 10 000, 20 000 eller 30 000 kronor för detta. Man kan bara inte acceptera att sådant fortsätter. Jag tycker inte man kan hänföra det till nyanser, utan det är verkligen en olikabehandling, som är så viktig att man har anledning att se litet närmare på detta och göra någonting åt det.

Nu tackar jag, herr talman, för att företagsskatteberedningen får så vida möjligheter att det inte finns några som helst restriktioner. Jag tror i alla fall inte att den kommer att gå in på frågor av den här typen. Om den gjorde det, skulle säkert andra sittande utredningar känna sig trampade på tårna.

Dessutom vill jag innerligt hoppas att företagsskatteberedningen äntligen blir fri från det arbete med skatteflykt som man nästan bara har fått hålla på med hittills. Man har ännu knappast hunnit ens tangera den egentliga företagsbeskattnings uppbyggnad, som väl ändå var det syfte som låg bakom tillsättandet av beredningen.

Jag noterar med stort intresse de förslag som statsrådet kommer att lägga fram och som baserar sig på RS-utredningens betänkande. Jag vill

*Om taxeringen av
olika kategorier
skattskyldiga*

också gärna instämma i att det är mycket värdefulla initiativ som har tagits under de senaste åren. Det dröjde länge, men att det har kommit initiativ under senare tid vill jag ingalunda förneka.

Men sedan tror jag att det vore värdefullt om statsrådet här i dag gjorde ett mera klart och distinkt uttalande om att lagens regler skall gälla i samma omfattning för alla kategorier. Det är dess värre så – jag säger det nu men skall inte upprepa det mera – att det inte gäller i dagens läge. Jag tror att det har en väldig betydelse om det bara görs ett klart uttalande med den myndighet som statsrådet besitter. Det finns nog anledning litet här och var att se om sitt hus och verkligen tänka efter om man har levt upp till det kravet överallt.

Jag har inte någon fruktansvärt stor önskan att åstadkomma detaljgranskning på varenda punkt och jaga människor, jaga skatteflyktare. Statsrådet vet att jag har samma mening som han på nästan varenda punkt, tror jag, när det gäller de här förslagen, som jag också har varit med om att lägga fram, och jag tycker det är lyckligt att bit för bit ha kommit till rätta med problemen.

Men det är *en* sak, och den lämnar jag nu därhän. Det som jag i dag närmast är ute efter är inte den frågan – den kan vi diskutera en annan gång kanske, när RS-förslaget kommer – utan just en likabehandling. Den kan leda i positiv riktning för en del lika väl som den kan leda i negativ riktning för andra.

Dessutom hoppas jag – och det gäller inte minst sådana avdrag som finns på många håll och där det verkligen skulle behöva bli en generösare tillämpning för en hel del kategorier – att vi dessutom kommer att få ett skattesystem som i varje fall i större utsträckning än det vi nu har kan vara självkontrollerande. Jag tror också att det är möjligt.

Herr finansministern STRÄNG:

Herr talman! Jag skulle nog vilja uppmana interpellanten att hon i sin egenskap av ledamot i företagsskatteberedningen verkligen energiskt driver de här frågorna om skatteundanhållandet inom den krets som vi kallar för juridiska personer. Det är alldeles odisputabelt företagsskatteberedningens uppgift att behandla sådana frågor.

Parallellt med företagsskatteberedningen arbetar en utredning med beskattningen av fysiska personer. Båda utredningarna är enligt direktiven ålagda att hålla mycket nära kontakt med varandra i sitt arbete, och eftersom granskningen av de juridiska personerna har en förbindelsesida till "fysikerna" ordnas ju saken enklast genom en kontakt mellan de båda utredningarna.

Vidare har vi – det kanske också bör sägas i den här debatten – gjort en del som innebär att det inte längre är lika lätt att via mer eller mindre underliga bolagsbildningar skaffa sig skattemässiga fördelar. Sedan något år tillbaka gäller ju att förutsättningen för att få bilda bolag är att man presterar en insats av 50 000 kr., under det att det tidigare bara kostade 5 000 kr. Det är numera också i lag förbjudet för ägaren av ett bolag

att skaffa sig pengar genom lån i sitt eget företag. Detta var ju tidigare en skatteteknik – som det heter på fint språk – som tillämpades i ganska stor omfattning.

Jag tror således att vid sidan om skattelagstiftningen har vi här genom förändringar i civillagstiftningen skapat ett betydligt mera hållfast nät, om jag får använda det uttrycket, än tidigare.

I interpellantens senaste inlägg fick jag ju besked om att det snarast är fråga om detta, att ifall man ger en person som är rörelseidkare och driver en rörelse, oavsett vilken form den har, möjligheter att göra avdrag för den omkostnad i rörelsen som lokalen innebär – och lokalen kan ibland vara ett rum i det egna huset – borde det föreligga samma möjligheter för "fysikerna". Interpellanten har i båda sina inlägg framhållit att det finns lärare som har ett ganska regelbundet hemarbete, såvitt jag förstod, med att rätta skrivningar och för det behöver disponera en del av sin privata lägenhet. I sådana fall borde det enligt interpellanten vara riktigt med ett avdrag. Det kan väl tyckas så. Men att jag inte är beredd att frankt förklara att den vägen är framkomlig beror helt enkelt på att det finns så många andra yrkeskategorier som är i samma situation. Om jag tar mina medarbetare i finansdepartementet, flitiga och ambitiösa som de är och belastade med enormt mycket arbete, så släpar de ju väskorna fulla med sig hem varje kväll och sitter följaktligen i sin lägenhet eller i sitt hus och arbetar å finansdepartementets vägnar. Det går förmodligen till på precis samma sätt i alla departementen, och likaså i våra domstolar och underrätter. Jag har en son som har gått den vägen, och nog släpade han med sig en förskräcklig mängd mål hem och satt och knåpade med dem, på den tiden han bodde hemma hos sina föräldrar. På praktiskt taget varje område finns det människor som på grund av ambition eller på grund av arbetets natur inte bara låser dörren när dagen är slut utan tar med sig arbete hem för att hinna undan med jobbet. Och jag är faktiskt inte på det klara med om det där finns praktiska möjligheter att göra en distinkt gränsdragning. Jag har en känsla av att det är ett flytande fält man då kommer in på. Därför är det inte så lätt att gå interpellanten till mötes och utan vidare säga att den rätt som de juridiska personerna har kan man utan större svårigheter överflytta på den enskilde individen.

Fru tredje vice talmannen NETTELBRANDT (fp):

Herr talman! Helt kort: Beträffande detta med avdragen går det naturligtvis lätt att hitta många kategorier människor som inte alls har något behov av sådant avdrag. Vi sitter väl alla då och då i en stol där hemma och läser in sådant som hör till vårt arbete, och vi kan inte räkna med att utan vidare få avdrag för det. Men de exempel som jag tog gäller inte bara att man kan få avdrag för den egna bostaden, utan man kan också få avdrag för den egna sommarbostaden, om man har valt den riktiga vägen för att yrka avdrag och föra böckerna. Och det är nästan oanständigt att sådant skall få fortgå.

*Om vägverkets
planerade omorga-
nisation*

Sedan vill jag varna finansministern – det är kanske nyttigt att göra det i tid – för att tro för mycket på den där ändringen om 50 000 kronor eget kapital i ett bolag. Om det nämligen är tillåtet att använda sig av apportegendom när man sätter in pengar i sådana här icke-företag, som jag vill kalla dem, är det alltså möjligt att utan större svårigheter placera såväl mattor som bilar och annat lösöre i stället för kontanter. Så lita inte för mycket på den ändringen ur den synpunkten sett!

Jag har inte begärt att det här skulle göras några som helst generella, bindande uttalanden som rör enskilda sakkfall. Men jag tror att det vore nyttigt om det bara ströks under att man från de utgångspunkter som här har ventilerats vill skapa ökad jämlikhet. Det vore inte så dumt. Och jag tror att det vore tillräckligt, om finansministern bara klart sade ut det.

Sedan kommer jag inte att kunna lova att intensificera verksamheten på detta område inom företagsskatteberedningen, eftersom den redan har varit intensiv i tre år. Jag tänker nog att finansministern kan hålla med om att det nu är på tiden att vi börjar arbeta med det som vi egentligen skall syssla med.

Herr finansministern STRÄNG:

Herr talman! Det ena goda förskjutet inte det andra. Så länge som interpellanten är otillfredsställd med möjligheten att genomföra en korrekt taxering för juridiska personer vill jag envist fortsätta med att uppmana interpellanten att använda sin energi – som är mycket respektgivande – på att hjälpa mig att sy till de sista hålen i det här nätet.

Överläggningen var härmed slutad.

§ 6 Om vägverkets planerade omorganisation

Herr kommunikationsministern NORLING erhöll ordet för att besvara herr *Lövenborgs* (vpk) den 7 februari anmälda interpellation, nr 29, och anförde:

Herr talman! Herr Lövenborg har frågat mig dels om riksdagen blir i tillfälle att behandla vägverkets planerade omorganisation beträffande landets indelning i arbetsområden, dels om jag är beredd att säga nej till centraliseringsförslag som får negativa konsekvenser.

För driften av det statliga vägnätet är landet indelat i ca 280 arbetsområden. Indelningen i arbetsområden har i stort sett varit oförändrad ända sedan vägnätet förstatligades i början av 1940-talet. Endast smärre lokala justeringar i indelningen har gjorts, exempelvis föranledda av länsgränsjusteringar eller av att vägnätet inom ett område väsentligt förändrats såsom vid tillkomsten av en längre motorvägssträcka.

Vägverket tillsatte i början av år 1972 den s. k. arbetsområdesutredningen med uppgift att utreda hur en rationell och effektiv drift av väg-

nätet bör se ut och vilka minskade kostnader som skulle kunna erhållas vid en bättre indelning av landet i arbetsområden.

I höstas redovisade utredningen ett förslag till viss ändrad arbetsområdesindelning, grundad på samma principer för alla delar av landet. Förslaget bygger – i enlighet med verkets direktiv för utredningen – på i huvudsak teknisk-ekonomiska bedömningar. Förslaget håller nu på att bearbetas och kompletteras inom vägverket. Därvid kommer man att ta hänsyn till bl. a. regionalpolitiska och personalpolitiska aspekter.

Det sålunda reviderade förslaget kommer vägverket att remissbehandla, varvid verkets regionala organ, personalorganisationerna och berörda kommuner ges möjlighet att framföra sina synpunkter.

Det är sålunda ännu för tidigt att uttala sig om den närmare omfattningen och innebörden av en omläggning, vilken blir avgörande för frågan på vilken beslutsnivå ställning skall tas.

Herr LÖVENBORG (vpk):

Herr talman! Jag ber att få tacka statsrådet Norling för svaret på min interpellation. I det här fallet har jag närmast varit ombud för en rad oroliga människor som har observerat att något är på gång och som via riksdagen hoppas få ett klart besked.

Statsrådets svar får mig att tänka på det gamla talesättet "Det dunkelt sagda är det dunkelt tänkta". Men jag begär kanske för mycket om jag ställer krav om kristallklara deklARATIONER innan det reviderade förslaget är framlagt.

I de norrbottniska glesbygderna och förmodligen också på annat håll är man rädd för att den planerade omorganisationen genomförs på ett sätt som dels försämrar vägservicen, dels förstärker de regionalpolitiska problemen. I min interpellation exemplifierade jag med den skrivelse som avsänts till vägverket från Kolars arbetsområde i Norrbotten och i vilken man med skärpa vände sig emot en indragning av arbetsområdet. Man framställde där en indragning som ett hot mot glesbygden, därför att en sådan också medför ett minskat antal arbetstillfällen, och det har man inte råd med i bygder som redan befinner sig på gränsen till vad som kan tålas.

Statsrådet Norling, som också representerar Norrbotten i riksdagen, vet säkert vilken aktivitet som har utvecklats i den s. k. Markbygden intill Piteå, där man enigt och energiskt slår vakt om vägarbetsområdet med säte i Koler. Personalen har vänt sig mot planer på indragning, och man har skrivit till statsministern, kommunikationsministern och generaldirektör Olhede för att påvisa konsekvenserna av en indragning.

I Moskosel, där en indragning av vägstationen också kan befaras, har en liknande rörelse uppstått. Jag nämner detta bara som exempel. Det finns säkert många andra. I Moskosel har man vid en bystämma gjort följande sammanfattning av nackdelar och fördelar med en indragning:

Fördelar med indragning av Moskosels vägstation: Inga. Medför sämre väghållning och ökade kostnader. En avflyttning av vägstationen skulle

Tisdagen den
11 mars 1975

*Om vägverkets
planerade omorga-
nisation*

innebära en befolkningsminskning med 50–60 personer av ett byacentrum med 500 personer.

Fördelar med behållande av vägstationen: Då alla vägar i norra Arvidsjaur utgår från Moskosel bör stationen placeras där för ernående av snabbaste möjliga arbetsinsats.

Jag skall inte närmare gå in på de enskilda fallen i sammanhanget utan nöjer mig med att vädja till kommunikationsministern att mycket noga titta på de förslag som så småningom kommer.

Det finns en formulering i kommunikationsministerns interpellations-svar som jag finner anledning att ta fasta på, och det är där kommunikationsministern säger så här: "Förslaget håller nu på att bearbetas och kompletteras inom vägverket. Därvid kommer man att ta hänsyn till bl. a. regionalpolitiska och personalpolitiska aspekter."

Men detta är också en ganska tänjbar formulering. Den har säkert funnits i de flesta sammanhang där man av kortsynta ekonomiska skäl vidtagit åtgärder som på sikt har fått svåra konsekvenser för glesbygden.

Därför vill jag ta mig friheten att pressa statsrådet litet längre om det är möjligt genom att fråga mycket konkret: Kommer statsrådet Norling att motsätta sig en ändrad arbetsområdesindelning i Norrbotten, där rent geografiska skäl, de stora avstånden, de klimatiska förhållandena, de regionalpolitiska hänsynen osv. sammantaget gör att det finns alldeles speciella motiveringar för att behålla den nuvarande indelningen?

Herr kommunikationsministern NORLING:

Herr talman! Det är vissa svårigheter att lämna det svar som herr Lövenborg efterlyser alldenstund det, som jag sade i mitt interpellations-svar, har pågått en utredning som vägverket självt beslutat om och som dessutom inte har kommit längre än att man skall påbörja remissbe-handlingen. Sedan får vi bedöma om något i utredningen kan sägas vara av sådant värde, sett från alla de synpunkter som vi här talat om, att det bör genomföras.

Av mitt interpellationssvar framgår att arbetsområdesutredningen arbetat på uppdrag av vägverket och inte på regeringens uppdrag. Några direktiv har alltså inte lämnats av regeringen. Men jag har inte kunnat undgå att följa utredningsarbetet, bl. a. genom de brev jag fått från väg-verkets personal såväl i norr som i söder och dessutom genom påminnelser från berörda kommuner i indragningshotade arbetsområden om den här utredningens existens. Därför tror jag mig kunna säga någonting trots att det här ligger på vägverkets nivå. Jag har när jag fått förfrågningar framhållit att jag anser det vara nödvändigt att vägverket som ett naturligt led i sitt dagliga arbete studerar den egna organisationens utformning med hänsyn till den verksamhet som bedrivs. Det måste ligga i botten för allt fortsatt resonemang. Alla inom vägverket måste följa med i sam-hällets och trafikens utveckling för att kunna sköta väghållningen på ett trafiksäkert och i övrigt riktigt sätt. Dessutom måste vägverket ta hänsyn till vad som kan vara rimliga kostnader.

Sedan är det för mig också viktigt att säga att personalorganisationerna har hållits fortlöpande informerade om den pågående utredningen. När utredningens förslag föreligger skall vägverket, som jag sade tidigare, bl. a. sända det till personalorganisationerna för yttrande. Detta skall ske innan några beslut i sinom tid fattas, och jag menar, herr Lövenborg, att det garanterar fullständig insyn för de anställda.

Det är därför i dag för tidigt att uttala sig om hur de olika länen eventuellt kan komma att beröras av utredningens arbete. Enligt min uppfattning finns det inte någon befogad anledning till oro hos vägarbetarna i anledning av det som herr Lövenborg och jag diskuterar i dag. Någon friställning av personal inom vägverket har tidigare inte skett och är inte heller aktuell framöver. Personalfrågorna har alltid fått och måste alltid få en central plats vid behandlingen av sådana här ärenden.

Ett genomförande av eventuella ändringar i arbetsområdesindelningen måste samordnas med investeringar i vägstationer. En eventuell indragning av ett arbetsområde kan i många fall samordnas med naturlig avgång av personal. Vissa övergångsformer kan dessutom bli aktuella, exempelvis att vägstationer i arbetsområden som föreslås bli indragna bibehålls som filialanläggningar. I sådana fall kan, såvitt jag förstår, en stor del av personalen bibehålla sin bostadsort. Några avskedanden av personal blir, som jag tidigare har sagt, självfallet inte aktuella.

Det är riktigt, herr Lövenborg, att kontakt skriftligen har tagits i dessa frågor med såväl statsministern som mig. Som herr Lövenborg sade skall vi inte gå in på detaljer, men med de anställda i de arbetsområden som nämnts har det alltså förekommit en korrespondens som daterar sig från början av 1974. Jag tillåter mig att citera ur det brev som statsministern den 3 april 1974 skrev till talesmannen för de anställda i Moskosel. De sista fyra raderna i brevet, som omfattade två A 4-sidor, löd: "Det är för oss i regeringen viktigt att servicen för glesbygdens befolkning inte skall försämrats. Den skall, som vi i olika sammanhang uttalat, förbättras."

Herr LÖVENBORG (vpk):

Herr talman! Det finns ingen anledning till oro bland vägverkets personal, säger statsrådet Norling, och det bör väl noteras. Jag förstår att jag inte kan pressa statsrådet längre innan utredningen är klar, men jag vill bara fästa uppmärksamheten på att indragningar kan ske på många olika sätt.

Statsrådet Norling talade om att inga avskedanden kommer att göras: man kan tänka sig andra former av personalminskning, bl. a. genom naturlig avgång. Man kanske kan formellt bevara arbetsområden eller finna någon annan organisationsform samtidigt som man stryker aktiviteten genom att utan avskedanden, genom den s. k. naturliga avgången, minska antalet anställda. Är det så det skall gå till är jag inte säker på att vägverkets personal är särskilt entusiastiskt inställd till det alternativet.

Jag vill slutligen erinra statsrådet Norling om att länsvägnämnden i Norrbotten har beslutat att motsätta sig en indragning av arbetsområden och uttalat sig för att vakanta platser återbesätts. Länets socialdemokratiska riksdagsmän har uppvaktats av statstjänarnas fackliga avdelning, som uppger sig ha fått full förståelse för kravet på att ingen förändring av arbetsområden skall företas. Även Bengt Norling, som inte var med vid det tillfället, tillhör de facto Norrbottensbänken i riksdagen och har alltså, tycker jag, dubbel anledning att ta sig en extra funderare när ärendet kommer upp till avgörande.

I ett brev till en av opponenterna, Knut Hedqvist i Koler, skriver statsrådet bl. a. följande: "Jag vill avslutningsvis säga att jag delar uppfattningen att servicen för glesbygdens befolkning inte skall försämrats. Den skall förbättras."

Jag vill tolka detta så att statsrådet Norling kommer att motsätta sig en indragning av vägverkets arbetsområden i Norrbotten. En sådan skulle nämligen inte förbättra servicen utan försämrans densamma. Den får dessutom regionalpolitiskt negativa konsekvenser.

Överläggningen var härmed slutad.

§ 7 Föredrogs och hänvisades

Propositioner

Nr 20 till kulturutskottet

Nr 23. såvitt avsåg punkten 4 i hemställan och anslagsyrkandena avseende Bidrag till studiecirkelverksamhet (G 6), Bidrag till studieförbund (G 7) och Bidrag till uppsökande verksamhet på arbetsplatser m. m. (G 15), till utbildningsutskottet samt i övrigt till socialförsäkringsutskottet

Nr 26 till inrikesutskottet

Nr 29 och 44 till jordbruksutskottet

Nr 53 till näringsutskottet

Nr 54 till skatteutskottet

§ 8 Föredrogs och hänvisades

Motioner

Nr 1838-1848 till kulturutskottet

§ 9 Föredrogs, men bordlades åter finansutskottets betänkanden nr 1-9, skatteutskottets betänkanden nr 5 och 6, lagutskottets betänkanden nr 5-7, utrikesutskottets betänkanden nr 1 och 2, näringsutskottets betänkande nr 8 samt civilutskottets betänkanden nr 3 och 4.

§ 10 Föredrogs och bifölls interpellationsframställningen nr 41.

§ 11 Anmälades och bordlades

Propositioner och skrivelse

Nr 14 om statligt stöd till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet, m. m.

- Nr 28 om ändring i lagen (1970:1028) om rikets mynt, m. m.
Nr 30 om energihushållningen m. m.
Nr 31 med förslag till lag om ändring i förordningen (1972:820) om skatt på spel
Nr 32 om återvinning och omhändertagande av avfall
Nr 33 om anslag för budgetåret 1975/76 till byggnadsarbeten m. m. inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde
Nr 36 om ändrade ersättningsregler inom sjukförsäkringen, m. m.
Nr 41 om inrättande av handelsprocedurrådet m. m.
Nr 42 om Sveriges anslutning till avtalet om ett internationellt energiprogram, m. m.
Nr 43 med förslag till lag om ändring i lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt
Nr 47 om inrättande och finansiering av Sveriges turistråd, m. m.
Nr 49 om godkännande av konsortialavtal mellan staten samt Ångpanneföreningen och Tekniska Röntgencentralen AB om samarbete för bedrivande av officiell provning av tryckkärl och stationära lyftanordningar, m. m.
Nr 52 med förslag till lag om tillfällig handel
Nr 55 om reglering av priserna på jordbruksprodukter, m. m.
Nr 56 med förslag till lag om ändring i förordningen (1946:324) om skogsvårdsavgift
Nr 64 med återkallelse av proposition nr 2 i viss del

§ 12 Anmäldes och bordlades**Konstitutionsutskottets betänkanden**

- Nr 7 med anledning av motioner rörande vissa kommunala frågor
Nr 8 med anledning av motioner angående länsdemokrati
Nr 9 med anledning av dels propositionen 1975:1, såvitt gäller anslag under finansdepartementets verksamhetsområde för budgetåret 1975/76 till presstödjande ändamål, dels motioner

Skatteutskottets betänkanden

- Nr 7 med anledning av motioner om slopande av beskattningen av fritt bränsle från egen fastighet
Nr 8 med anledning av motioner om avdraget för väsentligen nedsatt skatteförmåga

Socialförsäkringsutskottets betänkanden

- Nr 4 med anledning av motion om revidering av inkomstbegreppet för beräkning av ATP
Nr 5 med anledning av motioner om kommunalt bostadstillägg för folkpensionärer
Nr 6 med anledning av motioner om samordningen mellan offentlig tjänstemans tjänstepension och pensionsförmåner enligt den allmänna försäkringen m. m.

Nr 33

Tisdagen den
11 mars 1975

Anmälan av interpellation

Kulturutskottets betänkanden

Nr 3 med anledning av propositionen 1975:1 såvitt gäller anslag till kyrkliga ändamål jämte motioner

Nr 4 med anledning av propositionen 1975:1 såvitt gäller anslag till vissa kulturändamål jämte motioner

Civilutskottets betänkande

Nr 5 med anledning av propositionen 1975:1 såvitt gäller anslag till planväsendet samt till lantmäteri- och kartväsendet jämte motioner

§ 13 Anmälan av interpellation

Anmäldes och bordlades följande interpellation som ingivits till kammarkansliet

den 11 mars

Nr 42 av herr *Ahlmark* (fp) till herr utrikesministern om regeringens bedömning av PLO:

I mitten av förra veckan gjorde ett antal palestinska terrorister ett väpnat angrepp mot ett hotell i centrum av Tel Aviv. Ett 15-tal människor lär ha dödats i de strider som följde.

Talesmän för al Fatah har tagit på sig ansvaret för angreppet. Al Fatah är den ledande organisationen i PLO. Yassir Arafat är ledare för både al Fatah och PLO. Arafat har under de senaste månaderna flera gånger tagit avstånd från terrorism.

Attacken mot hotellet i Tel Aviv avser bl. a. att försvåra en överenskommelse mellan Israel och Egypten. PLO:s program bygger på att en judisk stat inte skall få finnas i Mellersta Östern. En uppgörelse om delar av Sinai mellan denna judiska stat och Egypten ser PLO som ett hot mot sin målsättning.

Den svenska regeringen har det senaste året vid flera tillfällen gett stöd åt PLO. Man har bl. a. i FN:s generalförsamling röstat för en FN-inbjudan till PLO. Utrikesminister Andersson motiverade denna inbjudan på följande sätt i riksdagsdebatten den 24 oktober 1974: "Vår förhoppning är naturligtvis --- att PLO:s medverkan i generalförsamlingens debatt skall underlätta en fredlig lösning av Mellanösternkonflikten."

Det är svårt att förstå hur stöd till PLO skall kunna "underlätta en fredlig lösning". Den svenska regeringens förhoppning att PLO övergett terroraktionerna som medel för sin politik har visat sig ogrundad. I stället borde regeringen inse att stöd till PLO stärker de krafter i arabvärlden som vill förhindra fred.

Det är just nu utomordentligt viktigt att så många länder som möjligt uttrycker sympati för de politiker och grupper som allvarligt strävar efter

en fredlig lösning av konflikten i Mellersta Östern. Därför bör regeringen så snabbt som möjligt ta avstånd från PLO:s målsättning och metoder. Det bör ske i riksdagens utrikesdebatt den 19 mars.

Mot bakgrund av den anförda motiveringen hemställer jag om kammarrens tillstånd att till herr utrikesministern få ställa följande frågor:

1. Hur bedömer regeringen avsikten med den terroraktion som genomfördes mot ett hotell i Tel Aviv den 5-6 mars?

2. Påverkar denna aktion regeringens bedömning att stöd till PLO kan "underlätta en fredlig lösning av Mellanösternkonflikten"?

Nr 33

Tisdagen den
11 mars 1975

*Meddelande om
frågor*

§ 14 Meddelande om frågor

Meddelades att följande frågor framställdes

o

den 11 mars

Nr 114 av herr *Lorentzon* (vpk) till fru statsrådet *Leijon* om vidgad rätt att under arbetsmarknadsutbildning vara ledig för vård av sjukt barn:

Kursdeltagare som går på arbetsmarknadsutbildning (AMU) kan ej få ersättning från försäkringskassan för att vårda sjukt barn. Orsaken till detta är att utbildningsbidraget inte räknas som inkomst av förvärvsarbete. Utbildningsbidraget utgör inte heller sjukpenninggrundande inkomst av samma skäl, enligt SFS 1962:381 (3 kap. 5 §).

Den som går på AMU och har sjukt barn hemma som behöver vårdas får utnyttja s. k. ea-dagar (enskild angelägenhet = ea). Sådana ea-dagar kan utgå under två utbildningsdagar per månad av beviljad utbildningstid, således högst 24 dagar per år. Under dessa ea-dagar utgår oavkortat utbildningsbidrag.

Ea-dagarna räknas på samma sätt som statsjästemäns semester. Det betyder att lördagar som infaller under en ledighetsperiod räknas, men inte om lördagen är i början eller i slutet av denna period. Söndagar och helgdagar räknas aldrig in.

Avser statsrådet att taga några initiativ till att kursdeltagare som genomgår arbetsmarknadsutbildning får möjlighet erhålla oavkortat utbildningsbidrag under längre tid än två dagar per månad för vård av sjukt barn?

Nr 115 av herr *Jonasson* (c) till herr jordbruksministern om uttagandet av avgifter för kommunal sophämtning:

Under senare tid har personer som inte begärt kommunal sophämtning och ej heller utnyttjat sådan lagsökts och tvingats betala utsökningsavgift och lagsökningsavgift. Anser statsrådet det vara rimligt att tvinga någon att betala avgifter för tjänster som aldrig vare sig beställts eller använts?

Nr 33

Tisdagen den
11 mars 1975

*Meddelande om
frågor*

Nr 116 av herr *Hagberg* i Borlänge (vpk) till fru statsrådet Sigurdsen om förutsättningarna för deltagande i SIDA-stödd utbildning i Sverige:

Ett förhållande som väckt uppmärksamhet uppdagades helt nyligen då det avslöjades att två direktörer vid Chiles största pappersindustri, CMPC, befinner sig i Sverige för att utbildas i företagsledning. Utbildningen i fråga bekostas till största delen av SIDA. Den äger rum vid Skogsindustrins utbildningscentrum i Markaryd. Det olustiga intryck som väckts härav förstärks av att dessa båda representanter för dagens regim i Chile inte försummar tillfället att dela med sig av medhaft propagandetryck för juntaregimen i folkförtryckets Chile. Förhållandet uppkallar frågor om arten av de överväganden som bör kunna förutsättas äga rum vid beviljandet av förmånen att åtnjuta SIDA-stödd utbildning i vårt land.

Mot den anförda bakgrunden får jag fråga statsrådet:

Har det uppdagade förhållandet gett statsrådet anledning till överväganden om sådan handläggning av tillståndsgivning för åtnjutande av medel från SIDA, att en upprepning inte kan komma i fråga?

Nr 117 av herr *Jonsson* i Alingsås (fp) till fru statsrådet Hjelm-Wallén om lämpligheten av viss försöksverksamhet inom skolundervisningen:

I dagspressen har de senaste dagarna förekommit uppgifter om att det vid ett antal skolor bedrivs en försöksverksamhet i vilken används läromedel som syftar till att göra eleverna till "bilhatare". Läromedlen är inte öppet redovisade, och verksamheten bedrivs under stort hemlighetsmakeri.

Med anledning av att det råder stor oklarhet om syftet och innebörden av försöksverksamheten vill jag till statsrådet ställa följande fråga:

Anser statsrådet att undervisningsexperiment av detta slag är lämpliga, och finns det skäl för att de i så fall skall hållas hemliga?

§ 15 Kammarén åtskildes kl. 17.01.

In fidem
SUNE K. JOHANSSON

/Solveig Gemert